

alleen  
twee  
elk  
alleen  
verma  
aanvoor  
in het  
aanneer  
doop  
getuigen  
en, zou  
openlijk  
zeggen:  
bij den  
dooven,  
en waar  
alheid  
instemt  
ruijzen,  
is, dat  
te leggen  
armede  
tulk een  
druk te  
naar op  
s anders  
aad van  
bestijf-  
te nauw-  
uuts  
een ja  
i er dus  
ouders,  
ig dezer  
le geval  
gen der  
men dat  
allen de  
en te  
soort  
krigen.  
particu-  
e formu-  
estaande  
or eigen  
en onte  
gemeen  
ding van  
e Litur-  
mdat er  
engroep  
behoort  
e beden-  
en Ker-  
gen ver-  
en, want  
worden  
en ande-  
chen la-  
let eens  
Christus  
Reeds  
tel kerk-  
tel goed-  
is ons  
ring van  
a onwet-  
worden.  
Amerika  
meenten  
an com-  
en daar-  
die aller-  
soodanig  
in onse  
om het  
de Kerk  
sch voor-  
ig sulke  
s geloofs  
ang dra-  
historisch  
e begrip-  
kerke  
deninge-  
e Indruk  
normale  
dat zou  
hen een  
g invoe-  
tel niet,  
en aan  
ing leert,  
a straks  
aad dan  
raktische  
de leden  
aan de  
ten mede  
aan Gods  
men die  
indigt en  
men op-  
H. K.

Das, het Hoofdblad is aan lezenswaardig  
inhoud nog rijker.  
Van P. KAT. Het eerste stuk van een  
verhaal over ik kan beoordeelen, van studie ge-  
enle en moel gekultreerde beschrijving van  
Japan en van L. K. (Kupéris) in zijn rubriek:  
WAT DE DIEREN DENKEN, een alleramusant-ge-  
schreven stukje waarin hij dikmaal de Hage  
het interessant van haar zelf laat vertellen.  
Daarboven de eerste van een aantal schet-  
sen, die M. J. H. S. S. K. (Kupéris) een der twee  
van medewersters, in TIMOTHÉUS, van zins is  
te plaatsen. Zij zijn ontnomen aan een boek,  
dat onder den titel: IN HET LAND VAN GUIDO  
GEZELLE, in het najaar zal verschijnen. Deze  
schets heet "Binnenleidings" en heeft als motto  
dit versje van GEZELLE:

Ach! 'k En gave van al het schoone,  
dat de heldere zonne ziet,  
— Vlieden, Vlieden spaat de kroone, —  
— een, — ik, nog mijn Vlieden niet!

's Vlot gestileerd, van warme besicling voor  
Vlieden verleden en heden, ellende en heer-  
lijkheid getuigend schetsje.

Moge mijn hier de aandacht weeren een vestigen  
op TIMOTHÉUS, dat toe bijdragen om dit familie-  
blad, ook in die christelijke kringen onder ons  
waarin het tot dusver onbekend was, toegang  
te verschaffen.

En steun men het, wat ook voor een familie-  
blad een levenswaarde is, al meer met adven-  
turen.

a. J. J. KNAF, DE MAN VAN SMARTEN. Sticht-  
stijf: Overdenkingen voor de huiskamer. Te  
Groningen bij J. B. Wolters' U. M. 1913.

Met dit boek heeft D. KNAF hervormd pre-  
dikant te Groningen, wiens voortreffelijke Cate-  
chismus-verklaring ik hier voor eenigen tijd  
besprak, de passie-literatuur niet alleen vermen-  
derd, maar ook verrijkt.

Ook met dit passie boek is het, even als met  
zijn reeds vroeger uitgegeven IN DE VELD VAN  
EFRAÏA, de bedoeling van den geachtten Schrijver,  
"om den Bijbel de eereplaats in het huisgezin te  
heiligen door een gedeelte van zijn inhoud iets  
dier te brengen bij hoofd en hart."

De lezing dier beschrijving van de lijdens-  
geschiedenis van onzen Heiland heeft mij den  
indruk gegeven, dat het gedeelte der Schrift  
waarin de geschiedenis de inhoud is, door  
de wijze waarop KNAF het hier behandelde,  
metterdaad iets dichter kan gebracht bij veler  
hert en hart.

Van de eerste lijdensaanbeveling aan de dis-  
cipelen tot de gruwelijke dood in XXXIV  
hoofdstukken de passie onzes Heeren vermaald.  
Zoo verhaald, dat zij u als voor de oogen  
geïllustreerd worden en toch met die soberheid  
welke bij dit heilige voert; dat het de kennis  
der historische bijzonderheden verrijkt, zonder  
ook maar een oogenblik de geestelijke betekenissen  
uit het oog te doen verliezen; en ook zoo, dat  
het u een blik doet slaan in het heiligdom van  
de ziel van uw Heiland en in wat omringt in  
de herten van de menschen, die zich om den  
lijder bewegen, maar toch altijd zoo, dat de  
Man van Smarten zelf, als de lijdende knecht  
des Heeren, als de verwerper van de saligheid  
zijns volks, in het middelpunt blijft.

Dit boek is rijk aan leerling en vertroosting,  
en nietelijk in den schoonen zin van „op-  
bouwend".

Dr. A. VAN VELDHIJZEN, OP DE PASTORIE.  
Een bundel toespraken. Utrecht. G. J. A. Ruys.  
1913.

Dr. VAN VELDHIJZEN is hoogleraar van wege  
de Ned. Herv. Kerk te Groningen. Naar ik  
meen, opvolger van Prof. A. J. Th. Jonker.  
Als zoodanig doceert hij o. m. de praktische  
Theologie, of zoodaals dat bij ons heet: „de  
dynamische of ambtelijke vakken".

Dit is zoodaals de theorie van de praktijk.  
Deze bundel bevat toespraken, waarmee de  
professor, in de nog betrekkelijk weinige jaren  
dat hij zijn ambt vervult, zijn colleges heeft  
gevoerd.

Het zijn er vier, waarvan de oudste drie al  
vroeger een onderaand kregen in de „Stemmen  
voor waarheid en vrede".

I. De Pastorie, II. Natuur en ambt, III. De ge-  
meenschap met het Hellige, IV. De ge-  
meenschap van den Evangeliedienaar.

Dr. VELDHIJZEN laat daarbij deze opmerking  
voortgaan: „De toespraak waarmee men zijn  
studenten en kandidaten na de vacatie begroet,  
is geen wetenschappelijk college en evenmin  
een preek".

Dat is een stelling waar ook ik niets zou  
tegen weten te zeggen.

Maar al is het ook, dat de hoogleraar in  
dies vier toespraken noch doceert, noch preekt,  
ik wil wel zeggen, dat hij er, naar mijn meening,  
toch wel door leert en door sticht.

En dat zal hij er zeker, theologanten,  
ook niet bevoorraden en theologen, die al  
in de pastorie zitten, ook in 'n niet-her-  
vormde pastorie, mees doen.

Er is in deze toespraken bij weldadig aan  
doenden humor een idealisme, dat niet minder  
weldadig aandoet.

Het ideaal weer eens scherp te zien afgete-  
kend; het „Sola-sollende" weer eens kort en  
bondig zich te hooren toespreken, kan er den  
werd weer voor indringen en, als een goede  
christelijke zielzorger, zegt VELDHIJZEN niet  
alleen hoe het „behoort te zijn", maar ook hoe  
het komen kan.

Hij besit daarbij de gave om tegen het nalaten  
van heel eenvoudige, maar toch voor de pastorale  
praktijk onmisbare dingen, zoo te waarschuwen,  
dat het een indruk nalaat die blijft, en ook over  
het doen van wat men als harder en leerzamer  
hever moest laten, heel rake dingen te zeggen.

P. O. F. G. WEINRECHT. HELLIG IS DE LENTE  
DES LEVEN! J. M. Bredé's Boekhandel en Uit-  
gevers Mij. Rotterdam.

Van dit in Duitschland en ook in ons vader-  
land zoo bekende en gewaardeerde „boek voor  
jongelingen", dat een metterdaad voortreffelijke  
Levensleer voor den christen-jongeling bevat, is  
onlangs van de, onder toezicht van Dr. B. J. Veld-  
huizen, een derde druk verschenen.

G.

## Uit de Pers.

De *Waarheidsvriend*, die met onverdroten  
lijver opkomt tegen het oneerlijk spel, dat de  
modernen in de Hervormde Kerk spelen, heeft  
het over de wijze, waarop de moderne pre-  
dikanten vragen stellen bij het afschrijven van de  
belijdenis des geloofs:

In tal van plaatsen zijn door moderne predikan-  
ten voor vragen gesteld bij de openbare belijdenis,  
die principieel verschillen met de vragen in art.  
39 Regl. op het Godsdienstonderwijs voorgeschreven.

Men is vrij om de vragen zelf te formuleren —  
maar men is niet vrij om het beginsel in die  
vragen neergelegd te verwerpen, en het door een  
andere waarde te verwisselen, welke er principieel  
van verschilt.

Die b.v. de drie-eenheid Gods ontkent, die het

wonderbaarlijk in Christus loochent, die Golgotha  
eenvoudig de bevestiging noemt van de overtuiging  
van Christus, die het kruis alleen stelt als een  
symbool van den lijdensweg des Christens — die  
verschilt principieel met den geest en met de hoofd-  
zaak van de leer der Herv. Kerk en kan en mag  
geen predikant zijn in de Herv. Kerk en mag ook  
in die Kerk geen vragen stellen bij het doen van  
belijdenis, die principieel verschillen van de vragen  
door de Kerk in art. 39 omschreven.

En daarom, als moderne menschen hun rechten  
in de Herv. Kerk willen bewijzen, door te zeggen:  
„we zijn toch toegelaten in de Kerk!" — dan  
antwoorden we: „da's waar, maar hoe?"

Is de predikant, die moderne leerlingen toeliet,  
zoo eerlijk geweest om zijn beroepsbrief te laten  
zien, waarin staat, dat hij bij zijn prediking en bij  
zijn onderwijs niets anders zal verkondigen dan  
't geen naar Gods Hellig Woord is? En heeft hij ook  
laten zien, dat allen die met den geest en met de  
hoofdzaken van de leer, neergelegd in de Ned.  
Geloofsbelijdenis, in den Heidelberg. Catechismus en  
in de Leeregels van Dordt, verschillen, niet in  
de Herv. Kerk thuis hooren?

Heeft hij ook gezegd, dat het alijd de eerlijke  
bedoeling geweest is in de Herv. Kerk, dat men,  
vrij in bijkomstige dingen, in hoofdzaak met el-  
kaar zou overeenstemmen, opdat het huis niet  
tegen zichzelf verdeeld zou raken?

En heeft hij, als wetenschappelijk en ethisch ont-  
wikkeld man, niet verteld, dat ieder het zedelijk  
recht mist om den naam te blijven dragen, als de  
waarheden, in dien naam vervat, worden prijsge-  
geven?

De naam Hervormd heeft een degelijk erkende  
historische betekenis gekregen en het is alleen  
een ruwe consensie en een verstompt hart, dat  
den naam wil blijven houden als het wezen wordt  
verworpen.

Wie kan het met een eerlijk gemoed bevestigen  
Hervormd te zijn, in de Hervormde Kerk thuis  
te hooren — als alles wat kenmerkend Hervormd is,  
verworpen wordt?

De leer van de Schrift, de leer van de sacra-  
menten, de leer van de tucht verwerpt men.  
De leer aangaande de drie-eenheid Gods, aanga-  
nde het verhoeden lijden en sterven van  
Christus, aangaande de opstanding des vleesch-  
loochens.

Eigenlijk mist men elk aanrakingspunt met de  
leer der Hervormde Kerk.

En daarom handelen de moderne predikanten  
oneerlijk, als zij bij het toetreden als proponent in  
de Kerk, welbewust met den geest en met de  
hoofdzaken der Herv. leer verschillend, beloven  
overeenkomstig die leer te zullen spreken en  
handelen.

Ze handelen oneerlijk, als zij met onderteke-  
ning van hun beroepsbrief beloven in het midden  
van de Herv. Kerk niet anders te zullen spreken  
en handelen dan overeenkomstig Gods Hellig Woord.

Ze handelen oneerlijk, als zij ook anderen bewe-  
gen om maar tot de Kerk toe te treden als lid-  
maten, al verschillen ze met den geest der Her-  
vormde leer en al draagt hun levensbeschouwing  
een gansch ander karakter.

Zij die geopen zijn op de gemeente toe te zien  
en te waken voor de belijdenis en den wandel der  
gemeentelieden, zij moeten zelf beginnen met de  
belijdenis in geest en hoofdzaak toe te stemmen en  
anderen te verhoeden, dat zij zich niet verbinden  
aan een kerk, waar ze niet thuis hooren.

Maar we leven wat ik betreft in treurige dagen.  
Want waar men alle zedelijk recht mist om in  
de Herv. Kerk te treden, daar gaat men  
te ontkennen en om te weeten, dat de consensie  
niet meer spreekt en het gevoel is afgestompt.

Laten we den ernst van deze schrikkelijke om-  
standigheid toch gaan voelen.

Laten we niet in het paradijs van den dwaas  
gaan wonen en de handen voor de oogen houden  
of zeggen: 't is zoo erg niet.

Laten we ook niet onzen intrek nemen in den  
kring van hen, die God verzoeken, door te zeggen:  
de Heere moet het maar anders maken — wij  
doen niets.

Laten we den ernst van den toestand gevoelen.  
Laten we met Maria Magdalena uitschreeuwen:  
„zij hebben mijnen Heere weggenomen".

Nooit was er dringender behoefte aan de stem-  
men der getrouwen dan nu — om voor de leer  
der Kerk op te komen!

Niet minder belangrijk is, wat se in betref-  
fende nummer schrijft over de poging om de Staats-  
school weer Christelijk te maken.

Wat is er op schoolgebied veel veranderd.  
De Overheid wilde schoolmeesters. Zoodaals  
de heidschik-griekse opvatting was: de Staat moest  
de kinderen opvoeden tot staatsburgers.

Waartegenover staat de bijbelsch-christelijke  
opvatting: de ouders hebben hunne kinderen op  
te voeden in de vrees des Heeren.

Zoo oud als Gods Woord is, zoo oud is ook de  
regel de ouders moeten zorgen voor hun kinderen.  
Lees Deut. 6: 7; Ps. 78: 5 enz.

De idee van de Openbare School is dus zuiver  
heidssch. De Staat laat in het openbaar van  
Staatswege de kinderen onderwijzen in 't geen zij  
als toekomstige staatsburgers noodig hebben.

De idee van de bijzondere, van de Christelijke  
School is dus geheel bijbelsch: de ouders zorgen er  
voor dat hun kinderen onderwijst worden tot  
eere Gods, tot welzijn voor eigen levensweg.

Na wilde men aanvankelijk niets weten van dat  
bijzonder, van dat christelijke onderwijs.

Vader Staat zag het met leede oogen aan, dat  
de School aan de Ouders kwam en dat de kin-  
deren werden onderwezen naar den eisch Gods, in  
Zijn Woord ons bekend gemaakt.

En geen middel is onbepoofd gelaten om het  
bijzonder, het Christelijk Onderwijs den kop in te  
drukken.

Eveaewel, de Heere heeft het voorspoedig ge-  
maakt.

In het jaar 1857 waren er 58 Christelijke Scholen:  
in 1891 waren er 500, in 1901 waren er 651 en nu  
in 1913 zijn er bijna 1100.

1100 Protestantische Scholen; Scholen met den  
Bijbel — waar ongeveer 170 duizend kinderen  
onderwijs naar de Schriften ontvangen.

En een goed deel onderhouden door den Staat —  
maar in 1913 gaven de protestantische christenen  
alleen in de Unie-collectie toch nog 100 duizend  
gulden voor hun Scholen met den Bijbel.

O! wat heeft de Heere groote dingen gedaan;  
dies zijn wij verblijd.

En nu willen we niet weten van accorderen  
met den Staat. Nu willen we niet hooren van  
halve maatregelen met het Openbaar Onderwijs.

We willen met ernst en met kracht vragen aan  
een Christelijke Overheid: doe wat Gods Woord  
u beveelt.

Geef aan de Ouders volledige vrijheid om hunne  
kinderen naar den eisch van Gods Woord te on-  
derwijzen en steun die Scholen met alle krachten,  
naar 't geen billijk, behoorlijk, wenschelijk, noodig is.

Vader Staat doe ons recht.

Ga zelf geen Orthodoxe, neutrale, Roomsche en  
Joodsche Scholen oprichten. Met vier aangezichten  
tegelijk loopt Gij tegen vier muren U te pletter.

Geef vrijheid aan de Ouders en Gij doet recht  
in het midden van Nederland, dat Gods Woord  
nog niet vergeten is en dat prijs stelt op de vrij-  
heid van zijn burgers.

Trouwens, de oogen gaan steeds meer open  
voor het gevaar, dat hierin voor de ontwikkeling  
onzer vrije Christelijke School schuilt, gelijk  
blijkt uit een citaat, dat de *Waarheidsvriend*  
aanhalt uit een Kerkbladje uitgegeven door  
D. J. C. V. Meischke te Raamdonkveer en Da.  
I. C. S. Locher te Waspik:

De kerstening der Openbare school, daar heen  
wil Dr. Kromsigt ons te roep. We elachen  
heel het volk voor den Heere op.

En toch: Het is gemakkelijker te zeggen, hoe  
het niet moet, dan hoe het wel moet. Brengt het

middel, dat Dr. Kromsigt voorstelt, ons nu waar  
we wezen moeten? Hij stelt voor: facultatieve  
splijting der volkschool naar de verschillende  
geindens. Wat de praktijk aangaat, zal 't op som-  
mige plaatsen helpen; maar zouden niet ook kleine  
Hervormde minderheden in Brabant en Limburg  
nog meer in het gedrang komen? En wat het be-  
slissing aangaat: ontkomen we op dien weg aan de  
splijting van ons volk? Beantwoordt die splijting  
aan den eisch: Heel de Kerk en heel het volk?

Is het rijk een groot verschil, of we de vrije  
school voor geheel de natie hebben, of dat de  
verschillende geindens de openbare school verde-  
delen? Het sgelijk rich's van geloof en bijgeloof  
(en ongelooft) blijft doordende nog meer gehand-  
haafd. Alvorens van harte met het voorstel in te  
stemmen, zouden we deze vragen gaarne beant-  
woord zien.

Aan welk citaat de *Waarheidsvriend* dit nog  
toevoegt:

Wij willen daar ook de aandacht nog eens op  
vestigen. Komt op deze wijze de stelling: „heel  
het volk niet op haar rug te liggen? Wordt niet  
eenvoudig de werkelijkheid aanvaard: een volk,  
dat verdeeld is? En is het wel waar, dat op deze  
wijze de Overheid uitkomt als een Christelijke  
Overheid, daar zij het volk verdeelt in groepen  
van orthodoxen, neutralen, ongelooften, vijanden,  
socialisten enz. enz. zijn er ook nog? Room-  
schen en Joden en welk wat wils geeft?

En wat is het voordeel dat deze splijting heeft  
boven de vrije school voor heel de natie?

We vinden het zoo jammer, dat de kwestie door  
Dr. Kromsigt zoo gesteld is en telkens weer gesteld  
wordt.

Want wanneer het om het 1ste beginsel in de  
schoolkwestie gaat, dan is het toch dit: een christe-  
lijke Overheid heeft te zorgen, dat de school  
zooveel mogelijk aan de Ouders komt. De Heere  
legde aan de Ouders de taak op hun kinderen op  
te voeden, te onderwijzen en te doen onderwijzen.  
Dat de Staat gaat schoolmeesters is maar een  
heidenschik beginzel.

Moest nu niet als één man worden opgetrokken  
door de leuze: de vrije school voor heel de natie?

En moest het dwaas denkbeeld van een christe-  
lijke openbare school, die de bijzondere christelijke  
school kan dood concurrenieren niet verre blijven  
bij alle besprekingen in deze?

## Officiële Berichten.

### Classis Brielle.

De kerkeraad der Geref. kerk van Hellevoet-  
sluis bericht, dat de classis Brielle D.V. ver-  
gaderen zal te Hellevoetsluis op Woensdag 7 Mei  
a.s., gewone tijd en plaats.

Punten voor het agendum worden ingewacht  
vóór Dinsdag 22 April a.k. bij den scriba  
Molenaarstraat 90, Hellevoetsluis.

Namens den raad der roepende kerk:  
A. KOLLAARD, *presid.*  
P. V. HARTINGSVELDT, *scriba.*  
Hellevoetsluis, 7 April 1913.

Vergadering der classe Haarlem,  
gehouden te Haarlem op Dinsdag  
11 Maart 11.

De voorzitter der vorige vergadering, Dr.  
Tibben, opent met gebed, nadat gezongen is  
Psalm 84: 3 en gelezen Psalm 121.

De laatste berichten worden aangelezen door Dr.  
van Wijk en v. d. Meulen. Alle kerken zijn wel-  
vertegenwoordigd. Een tweetal heeft instructie.

Het moderamen bestaat diemaal uit de broeders  
Dr. Kramer, *presid.*; Dr. de Vries, *scriba* en  
Dr. Tibben, *assessor*.

De notulen der vorige vergadering worden  
pro memorie gelezen.

De diaconen des Woords-Groenewegen van  
Halfweg en Dekker van Nieuw-Vennep worden  
door den praeses gelijk gewenscht: eerste-  
genoemde met zijn komst in onse classe, laat-  
stgenoemde met zijn herstel uit krankheid.

De kerken van Sloterveer, Beverwijk, West-  
saan en Krommenie zien hun aanvragen om  
steun toegestaan; die van Velsen, als zijnde  
thans vacant, gedeeltelijk.

Eene grensregeling tusschen Haarlem en Velsen  
blijkt niet noodig te zijn. Deze zaak wordt aan  
het oordeel der betrokken kerkeraden overge-  
laten.

De kerken van Zaandam en Koog-Zaandijk  
ontvingen advies inzake vermaning der tucht  
over een lid hunner gemeente.

Aan de kerken van Wormer en Velsen worden  
voor dit trimester resp. drie en één vacature  
beurten toegestaan.

De classe Alkmaar ontvangt op haar verzoek  
ook nu weer drie vacaturediensten.

Een uitgebreid rapport over den arbeid der  
zendings wordt uitgebracht door Dr. Breukelaar.  
Dat geeft stof tot blijdschap en dank aan den  
Heere, vooral om den goeden gang van den  
arbeid te Solo.

De kerken van IJmuiden, Vijfhuisen en Wor-  
merveer ontvangen advies in zaken van opricht  
en tucht.

Ondercheide vrekeringen vinden plaats,  
terwijl collecten en bijdragen worden gield.

Daarna wordt de vergadering gesloten door  
den praeses, die laat zingen Psalm 136: 1 en  
voorgaat in dankgebed.

Op last der classe:  
J. A. DE VRIES, *h. i. scriba.*

Kort verslag van de vergadering van  
de classis Almkerk, gehouden te  
Nieuwendijk, 27 Maart 1913.

1. Dr. Goedbloed opent de vergadering op  
de gebruikelijke wijze.

2. Dr. Goedbloed is voorzitter, Dr. de Jonge,  
assessor, Dr. Pontier, scriba. Achtereenvolgens  
zullen scriba zijn: Dr. de Jonge en Dr. Goed-  
bloed.

3. De credentiebrieven worden in orde be-  
vonden. Alle kerken zijn vertegenwoordigd, aan  
een diaken uit G.-R. wordt keurstem verleend.

4. De notulen worden overnemer, met dank  
aan den vorigen scriba, goedgekeurd.

5. Ingekomen: een schrijven van broeder O.  
uit R.; van broeder H. uit N.; van broeder V.  
uit W. B.

6. Dr. de Jonge brengt rapport uit van den  
arbeid der deputaten, benoemd in de kwestie  
van W. B. Deputaten wordt dank gezegd voor  
hun arbeid, en met blijdschap de goede uitslag  
geconstateerd.

7. Dr. Bosch rapporteert over den Evangeli-  
satie-arbeid en doet belangwekkende mede-  
deelingen over den arbeid te Heerlen, Maas-  
richt, Eindhoven en Tilburg.

8. Dr. Bosch brengt rapport uit over het  
suppletiefonds tot ondersteuning van hulpe-  
behoevende krankzinnigen. Aan twee personen  
wordt hulp verleend.

9. Dr. Pontier rapporteert over den te houden  
classicalen zendingdag. Deputaten krijgen mach-  
tiging tot het vragen van sprekers.

10. Bij art. 41 K.O. krijgt de kerk van D.  
advies in een tuctaak, ontvangt de kerk van  
G.-R. toestemming om de tweede trap van censuur  
toe te passen, doet de kerk van S. cene ver-  
blijvende mededeeling over de verhooging van  
het predikantstracament en verklaart de kerk  
van W., dat zij inzake het predikantstracament

niet meer hulpbehoevend is. De classis spreekt  
op een desbetreffende vraag haar belangstelling  
uit met de voorgenomen kerkverbouwing van W.  
De classis wijst Dr. Pontier aan als consulent  
voor W. B.

11. Inzending collecten voor evangelisatie en  
Theol. Fac. V. U., en contributie voor den  
arbeid in de Rijsoverzee. Als deputaat voor  
deze contr. wordt aangewezen Dr. Pontier.

12. Regeling vacaturebeurten.

13. De volgende classische vergadering zal  
gehouden worden te Werkendam A. roepende  
kerk: Waardhuizen.

14. Gekozen worden tot afgevaardigden Part.  
Syn.: Dr. Goedbloed, de Jonge, Bosch, primus;  
Dr. v. Rennes, v. d. Zanden, de Jong, sec.;  
ouderlingen Kool, v. Drunen, v. Helden, primus;  
ouderlingen Rombout, v. 't Sant, v. d. Meyden,  
secundus.

15. Aan de Part. Syn. zullen worden voor-  
gedragen als deputaten voor Evangelisatie-berlei:  
Dr. Goedbloed en Bosch, ouderling Kool.

16. Aan de Part. Syn. zal worden voorge-  
steld, dat bij het toesleggen van steun aan  
hulpbehoevende kerken, de toelagen niet zal  
gevoonden worden uit onslag, maar uit de kas  
voor hulpbehoevende kerken.

17. De classis besluit broeder O. uit R. te  
antwoorden, dat zij bij haar besluit perisistert.

18. Het schrijven van broeder H. uit N.  
wordt voor kennisgeving aangenomen.

19. Broeder V. uit W. B., ter classische  
vergadering aanwezig, wordt uigenoedig, zijne  
beschuldiging, in een vorig schrijven tegen de  
classis ingesproken, terug te nemen. Aangezien  
genoemde broeder daartoe niet kan besluiten,  
gaat de classis op zijne zaak niet verder in.  
Bij hoofdelijke stemming wordt dit besluit alge-  
meen goedgekeurd.

20. Bij de rondvraag wordt de wenschelijkheid  
erkend, dat noch op classische, noch op syno-  
dale vergaderingen alleen gekozen worde uit de  
aangezette afgevaardigden.

21. De assessor gaat voor in dankzegging,  
waartoe de voorzitter der vergadering sluit.

Namens de classis,  
G. J. PONTIER, *h. i. scriba.*

## Buitenland.

Deutschland. De Berlijnsche Stads-  
zendung.

Op het jaarfeest van de Berlijnsche Stads-  
zendung, die ongeveer dertig jaar geleden door  
den hofprediker Stöcker gesticht werd, bracht  
de hofprediker Only het jaarverslag uit. Daarnaan  
ontleenen wij het volgende: In den dienst der  
Stadszendung staan 47 zendelingen, 6 kandidaten  
en 17 susters onder leiding van 7 Theologische  
inspectoren. Bij 60,000 huisbezoeken en bij  
talloose gevoerde gesprekken had men te strijden  
tegen vijandschap, lichtsinningen spot en totale  
overschilligheid ten opzichte van de religie.

Trots dit alles kan men een geringe verbetering,  
wat betreft de ontvankelijkheid voor Gods  
Woord, vergeleken met het voorgaande jaar,  
constateeren. De vrees voor een oorlog, die  
voor de deur schijnt te staan, werkt daartoe  
mede. Het wordt opnieuw openbaar, dat geest-  
lijke invloeden dan het meest kracht uitoefenen,  
wanneer een hellsame schrik de wereld aan-  
grijpt en de onzekerheid van alle aardche  
dingen in het licht treedt. Aan de andere zijde  
wordt de ernstige crisis, die ons vaderland juist  
in dezen tijd van vele herinneringen doortleeft,  
door de revolutionarissen gebruikt tot een opruiende  
agitatie en tot een wild prikkelen der volks-  
hatestochten. Elk jaar wordt het terrorisme, door  
social-democraten uitgeoefend, erger. Dit gaat  
tegenwoordig zoover, dat kinderen niet meer  
rustig naar de Zondagscholen der Stadszendung  
kunnen gaan. Daar tegenover is de Stadszendung  
steeds ijverig in de weer om door het stichten  
van verenigingen, tehuisen enz., voor de jeugd  
en ook voor kinderen die niet meer de school  
bezoeken, te zorgen. De arbeid aan gevallen  
meisjes en die onder ontalgen gevangenen geeft  
een blik in een wereld van bittere ellende.

1757 ontalgen gevangenen meldden zich bij  
het bureau der stadszendung aan. Toen eens  
41 ontalgen gevangenen naar de arbeiders-  
kol

